

# Malí školáci

## 6-11 let

Rozvíjíme smyslové vnímání, pozornost, krátkodobou paměť, obrazotvornost, asociace, paměťové techniky a strategie

*„Hra je nejoblíbenějším způsobem našeho mozku, jak se učit.“*

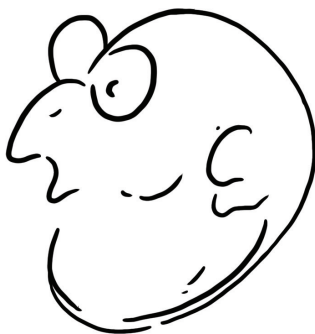
*Diane Ackermanová*



# Smyslové vnímání

## Řekni mi, co vidíš?

Naše smysly neustále zásobují náš mozek novými informacemi, které do něj přicházejí **očima, ušima, ústy, nosem a kůží**. Nejvíce jich přijímáme zrakem. Někdy tě však smysly dokážou oklamat. Dívej se pozorně a řekni, co vidíš?



Vidíš myš, nebo pána s holou hlavou a brýlemi?

Když si prohlížíš obrázek, nevnímáš stejně intenzivně všechny jeho součásti, ale zvolíš jen některé. Teď, když víš, že to mohou být vlastně dva různé obrázky, už je určitě dokážeš vidět oba, vid?

## Dokáže tě oklamat také hmat?

K vyzkoušení budeš potřebovat kuličku, větší korálek nebo pecku z třešně. Až budeš mít kuličku připravenou, vyzkoušej si jeden hmatový klam, kterému se říká Aristotelova iluze.

Zkřiž ukazováček a prostředníček a oběma prsty najednou se dotýkej jedné kuličky nebo korálku.

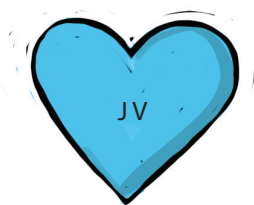


Za okamžik budeš mít pocit, že se dotýkáš dvou kuliček místo jedné. Zajímavé, vid'?

## *Tichá pošta v době dotykových telefonů*

Jistě už jste někdy hráli hru, které se říká tichá pošta. Děti si při ní stoupnou nebo sednou do řady. První v řadě si vymyslí slovo nebo krátkou větu. Pošeptá ji dalšímu v řadě a ten zase dalšímu tak, jak jí rozuměl. Tak to pokračuje dál až k poslednímu v řadě. Ten nahlas řekne, co slyšel. Většinou se slovo nebo věta během hry úplně změní a často vznikne něco vtipného.

Zkuste si tuto hru příště zahrát tak, že tichou poštu změňte na „dotykový telefon“. Postavte se při ní s kamarády do řady za sebou. Ten, který stojí úplně v zadu, napíše prstem tomu před sebou krátké slovo nebo namaluje nějaký znak (kolečko, čtverec, srdíčko) a uvnitř písmena – například svůj monogram.



To, co další hráč z dotyku rozpozná, nakreslí na záda dalšímu v řadě před sebou a tak to postupuje dál až k prvnímu. Ten pak popíše anebo nakreslí na papír či na tabuli to, co k němu dotykovou poštou došlo.

## Kolik barev má duha?

Díváš se na oblohu po dešti?



Když jsou ještě ve vzduchu kapičky vody a už zase na ně svítí slunce, vytvoří se na obloze zpravidla duha. Můžeme ji také spatřit v tříšti kapek vodopádů nebo fontán. Má sedm barev, které jsou vždy ve stejném pořadí za sebou.



**Červená Oranžová Žlutá Zelená Modrá Indigo (tmavomodrá)<sup>1</sup> Fialová**

Dokážeš si zapamatovat barvy ve správném pořadí zleva doprava?

Jejich pořadí se lehce splete. Zkus si vytvořit větu o sedmi slovech tak, aby v ní slova začínala písmeny:

Č... O... Ž... Z... M... I... F...

<sup>1</sup> Indigo je modré barvivo původně získávané ze stejnojmenné rostliny. Dnes se vyrábí uměle. Používalo se k barvení námořnických uniforem, pracovních oděvů a džinsů.

První písmeno od každého slova napoví název barvy. Asi nejnámější pomocná věta pro zapamatování barev duhy, jaké se cizím slovem říká akrostikum, je:

**Č**ervená **o**pice **ž**rala **z**elený **m**eloun **i**ndickému **f**akírovi.

nebo

**Č**estmír **o**známil, **ž**e **z**ítro **m**áme **i** fyziku.

Chceš si raději místo označení indigo zapamatovat, že se jedná o tmavomodrou barvu? Pak musí slova ve větě nebo v souvětí začínat těmito písmeny:

**Č**...    **O**...    **Ž**...    **Z**...    **M**...    **Tm**...    **F**...

**Č**endu **o**hromím, **ž**e **z**ase **m**áme **tm**avomodrou **F**elicii.

A teď to zkus zase ty. Když si vytvoříš svoji vlastní pomocnou větu, budeš si ji také lépe pamatovat.

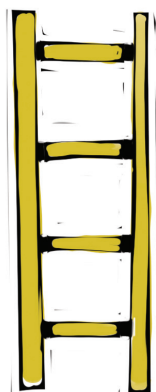
.....  
.....

## Který žebřík je nejvyšší?

Tento úkol pro tebe vůbec nebude těžký. Zjisti, který žebřík je **nejvyšší**, který je naopak **nejnižší** a který z těch dvou dalších je **vyšší** a který **nižší**.

Můžeš se o tom přesvědčit pomocí pravítka, ale také můžeš spočítat, který žebřík má kolik stupňů, po nichž se stoupá nahoru. Seřaď je potom **od nejvyššího k nejnižšímu** a zapiš v tomto pořadí i písmena, kterými jsou žebříky dole označeny. Jaké slovo vznikne?

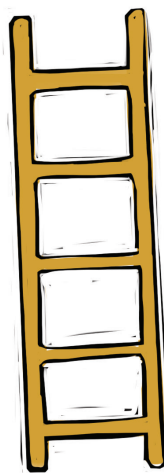
.....



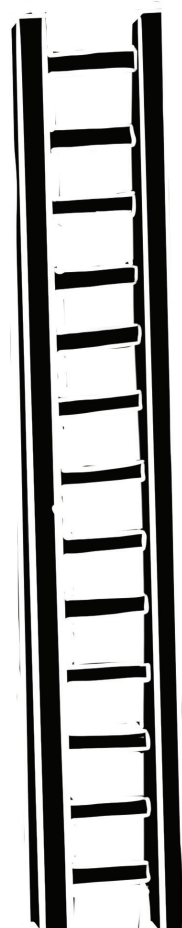
O



A



R



J

# Krátkodobá paměť

*Kolik si jich dokážeš zapamatovat? (kategorizace)*

Pozorně si prohlédni obrázky a snaž se jich co nejvíce zapamatovat.



24 obrázků je opravdu hodně. Když si spojíš zvířata podle druhu (např. hmyz) nebo podle toho, kde žijí (v moři, v zoo, s námi doma), jistě se ti jich podaří zapamatovat víc.

Teď už obrázky zakryj a odpověz na následující otázky:

1. Kteří vodní živočichové byli na obrázcích? *delphin, velryba, želva, krokodyl*
2. Kteří živočichové z obrázků patří mezi hmyz? *slunečko, sedmitičně, motýl, včeka*
3. Která ze zvířátek z obrázků s námi žijí doma? *pes, kočka*
4. Bylo na obrázku zvíře, které žije volně v přírodě jen v Austrálii? *klokan*
5. Jaké nejvyšší zvíře bylo na obrázku? *žirafa*
6. Které z vyobrazených zvířat u nás uvidíš jen v zoo? *pandu, slona, žirafu, zebra, klokana, krávu*
7. Kolik zvířat bylo nakresleno zelenou barvou? *3*
8. Kolik zvířátek začínalo na písmeno O? *2*
9. Které zvíře bylo na obrázku úplně první (vlevo nahoře) a které bylo naopak poslední (vpravo dole)? *pes, klokan*
10. Vyjmenuj co nejvíc zvířat z obrázků. Pomůže ti, když si je vždy spojíš do skupin podle toho, kde žijí.

A teď se znovu podívej na obrázky a hledej všechna zvířátka, na která jsi zapomněl/a. Kolik jich bylo?

## *Co je spojuje? (kategorizace)*

Přečti si pozorně těchto dvanáct slov. Potom spoj tužkou vždy čtyři slova do skupiny podle toho, co mají společného. Tak si je lépe zapamatuješ.












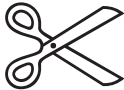








Teď zakryj předchozí zadání a vyjmenuj co největší počet slov. Určitě ti pomůže, když ti napovím, že tam byly čtyři hudební nástroje, čtyři kusy zahradního nářadí a stejný počet pracovních nástrojů.

Pamatuješ si všech dvanáct slov? Seskupení do kategorií ti pomohlo zapamatovat si víc!

# S pamětí na pustý ostrov

(krátkodobá paměť, prostorová představivost)

Následující obrázky si zapamatuj v přesném pořadí.

Zakryj předchozí obrázek a doplň do další tabulky to, co v ní chybí!